

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет журналістики, реклами та видавничої справи

Кафедра журналістики, реклами та медіакомунікацій

К в а л і ф і к а ц і й н а р о б о т а

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

**«Плани на майбутнє: війна змінює усе?!
(серія журналістських матеріалів)»
«Plans for the future: war changes everything?!
(a series of journalistic materials)»**

Виконав: здобувач денної форми навчання
спеціальності 061 Журналістика
Освітня програма «Журналістика»
Бончев Олександр Володимирович

Керівник докт. наук. із. соц. ком., проф. Іванова О.А.
Рецензент ст. викл. Житнікова А. В.

Рекомендовано до захисту:
Протокол засідання кафедри
№ ___ від ____ . ____ . 20__ р.
Завідувач(ка) кафедри

(підпис)

(прізвище, ім'я)

Захищено на засіданні ЕК № _____

протокол № _____ від
Оцінка _____ / _____ / _____

(за національною шкалою/шкалою ECTS/ бали)

Голова ЕК

(підпис)

Одеса 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА	6
1. Війна та майбутнє. Як уявляє суспільство своє життя в інформаційному просторі?	6
2. Огляд журналістських матеріалів на порталах всеукраїнських та одеських ЗМІ.....	10
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	16
ВИСНОВКИ.....	18
БІБЛІОГРАФІЯ	20
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Після 24 лютого 2022 року життя українців кардинально змінилось через російську агресію. Хтось продовжує жити на території нашої держави, попри щоденні обстріли, хтось виїхав на заробітки, а хтось взагалі залишився без даху над головою та вимушено шукає прихисток за кордоном. Історії різні, однак одна трагічна подія об'єднала всіх людей незалежно від віку, статі та віросповідання — війна, яку розпочала російська федерація проти України. Війна завжди має негативний вплив на життя людей, і Україна не стала винятком. Зараз українці живуть одним днем, адже плани на майбутнє відтепер важко будувати, однак віра у перемогу залишається незмінною. Війна призвела до тисяч смертей, в тому числі цивільних осіб. Багато українців втратили своїх близьких та друзів, що мало серйозний емоційний вплив на суспільство. Багато людей залишили свої домівки та переселилися до безпечних регіонів в Україні. Це призвело до виникнення проблем з проживанням, працевлаштуванням та доступом до основних послуг. Варто зазначити, що війна суттєво позначилася на економіці України. Зниження виробництва, руйнування інфраструктури та втрати бізнесів призвели до зростання безробіття та зниження життєвого рівня багатьох українців. Через це впливає зростання соціальної нерівності та вразливості. Багато людей втратили свої доходи та соціальний захист, що призвело до збільшення кількості бідних та бездомних, однак українці все одно продовжують боротися за свої права та виборювати незалежність. Важливо зазначити те, що війна має серйозний вплив на психологічне здоров'я людей. Українці, які прожили в умовах війни, можуть страждати від посттравматичного стресового розладу та інших психічних проблем.

Актуальність роботи полягає у тому, що наразі українцям важко щось запланувати, адже щодня ситуація змінюється, як в політичній та економічній площинах, так і на фронті. Однак, поступово люди відбудовують житло, продовжують розвивати бізнес в Україні та волонтерять у різних напрямках, аби прискорити перемогу. Через повномасштабне вторгнення

багато людей з проблемних регіонів, де йде війна, змушені були залишити свої домівки та переселитися до безпечних областей України або навіть за її межі. Це стало однією з причин до зміни планів стосовно місця проживання та роботи. А от студенти були змушені призупинити своє навчання або професійний розвиток через війну. Це суттєво вплинуло на їхні кар'єрні можливості та плани на майбутнє. Крім того, через війну багато людей втратили роботу та доходи, зокрема фінансову стабільність та їхні плани щодо купівлі житла, освіти чи інших значних витрат. Тож, як бачимо, війна вплинула на всі сфери життя людей, тому ніяк не реагувати на події в країні та залишитись байдужим — неможливо.

Мета кваліфікаційної роботи — виявити та описати, як в умовах повномасштабної війни українці бачать свої плани на майбутнє, підготувавши серію власних журналістських матеріалів, аби дослідити, на які сфери життя українців найбільше вплинула війна та що вона не здатна визначати в житті людини і суспільства в цілому.

Поставлена мета зумовила виконання наступних завдань:

- опираючись на наукову і експертну думку, сформулювати уявлення про те, як саме людина ХХІ століття бачить своє майбутнє, віддалене і найближче, які враховує чинники і які перспективи накреслює;

- дослідити матеріали регіональних та всеукраїнських ЗМІ щодо теми майбутнього України в різних сферах життя в умовах повномасштабного вторгнення РФ;

- виявити, як українці продовжують планувати своє життя під час війни;

- проаналізувати уявлення українців про їхнє майбутнє як в Україні, так і за кордоном;

- написати серію журналістських матеріалів у контексті теми кваліфікаційної роботи.

Об'єкт дослідження — поточне життя українців в умовах російсько-української війни крізь призму планування індивідуального майбутнього.

Предмет дослідження — феномен майбутнього людини в обставинах загрози життю та різноманітних соціальних викликів, що їх спричинює повномасштабна війна.

Методи дослідження: співбесіда, моніторинг, порівняння, аналіз.

ВИСНОВКИ

Переінакшення у життях українців з періоду 24 лютого 2022 року відбулося різко та швидко. Незважаючи на це, український народ планує та реалізовує своє подальше майбутнє.

Результати повідомляють про те, що зміни у теперішньому та планування майбутнього попри війну реальні, а не фантастичні романи антиутопії ХХ століття. Попри це залишаються декотрі аспекти, які потрібно виправляти тут і зараз: економічний стан, моральний, побутовий.

За проведеним аналізом можна виокремити конкретні функції, які зможуть посприяти виконання поставлених задач та цілей, щодо поліпшення та забезпечення життя українців. Це також допоможе у реалізації планів на грядуще. Отож:

По-перше, українцям потрібно надавати якомога більше психологічної допомоги. Тобто розробити та найголовніше зберегти волонтерські психологічні штаби, які б надавали підтримку, як цивільним, так і воєнним чи постраждалим завжди. Бо штаби короткий проміжок часу є, але вже через пів року вони припиняють свою роботу.

По-друге, потрібно не забувати про моральний стан не тільки у направленні психологічної допомоги, а й власної, – яку ви можете надати собі. Тобто відволікатися на фізичними справами: медитація, спорт, правильна їжа.

По-третє, розвиток. Ера технологій дозволяє навчатися дистанційно, чим і потрібно займатися. Плани на майбутнє, крок уперед, зріст самого себе.

По-четверте, не забувайте про інформаційний простір: соціальні мережі та загалом Інтернет. Потрібно бути обережними із інформацією, яку ви поширюєте навіть для близьких.

По-п'яте, бережіть фінансовий спадок. У сьогоднішніх реаліях необхідно передбачити різноманітні ситуації.

Дотримання подібних рекомендацій також можна поставити собі як за мету, тоді це може забезпечити повноцінне майбутнє українців та реалізацію планів.

Отож, у висновку можна констатувати: дослідження з теми «Плани на майбутнє: війна змінює усе?!» дозволило проінформувати та дізнатися корисної реляції, що може допомогти втілити плани на майбутнє українцям та пережити переінакшення у життях кожного з нас.

Проаналізувавши наявні проєкти, теми та надану інформацію у засобах масової комунікації, установили, що життя українського народу з періоду 24 лютого 2022 року кардинально змінилося. Проте вони не полишають своїх планів на майбутнє, а навпаки вже починають їх реалізовувати.

Тож, результати цього дослідження показують, що тема переінакшення життя українців та їх плани на майбутнє є соціально-важливою темою. Рекомендації стосовно поліпшення аспектів життєвого циклу можуть призвести і до реалізації, поки що, уявного грядущого. Це може стати наступним кроком до нової ери та держави України.

БІБЛІОГРАФІЯ

Досліджувані матеріали

1. Гончарова К. Люди, які зараз ходять в театр – герої. Як змінилася індустрія культури і розваг під час війни. *РБК-Україна*. 13 жовтня 2022. URL: <https://daily.rbc.ua/rus/show/lyudi-ki-zaraz-hodyat-teatr-geroyi-k-vizhivae-1665653408.html> (дата звернення : 11.03. 2023)
2. Орвелл. Дж. 1984: роман-антиутопія. Київ : Видавництво Жупанського, 2015. 312 с.
3. Рацібальська Ю. Війна і мова : як в Україні люди масово переходять на українську мову?. *Радіо Свобода*. 4 березня 2023. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/pereyty-z-rosiyskoyi-na-ukrayinsku-movu/32297616.html> (дата звернення : 22.03.2023).
4. Священко Ю. Війна – жахливий, але потужний психотерапевт. Як досвід смерті змінює українців, а спільна травма «зшиває» країну. *048*. 27 серпня 2022. URL: <https://www.048.ua/news/3451496/vijna-zahlivij-ale-potuznij-psihoterapevt-ak-dosvid-smerti-zminue-ukrainciv-a-spilna-travma-zsivae-krainu> (дата звернення : 11.03.2023).
5. Ситнік О. Багатьох треба навчати жити спочатку : психотерапевтка про те, як війна змінила українців. *Українська правда*. 25 лютого 2023. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2023/02/25/253063/> (дата звернення : 11.03.2023).
6. Тоффлер. Е. Шок майбутнього. *Rulit.me*. 2002. URL: <https://www.rulit.me/books/shok-budushchego-read-195240-1.html> (дата звернення : 20.03. 2023).

7. Чи можна буде цього року відпочити в Затоці? *Одеське життя*. 8 травня 2023. URL: <https://odessa-life.od.ua/uk/news-uk/chi-mozhna-bude-cogo-roku-vidpochiti-v-zatoci> (дата звернення : 10.05.2023).

8. Як здорожчало життя українців за рік повномасштабної війни. *Слово і діло*. 24 лютого 2023. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2023/02/24/infografika/ekonomika/yak-zdorozhchalo-zhyttya-ukrayincziv-rik-povnomasshtabnoyi-vijny> (дата звернення : 11.03.2023).